

VAASAN YLIOPISTOLEHTI
7/1993 10.12.1993

Päätoimittaja: Helena Kantanen
Toimittaja: Tarja Miettinen
Toimitussihteeri: Tarja Salo
Painos: 1700

Osoite: Vaasan yliopisto
PL 297, 65101 Vaasa
Puhelin: 961-3248 224
Fax: 961-3248 208
E-mail: hek@uwasa.fi

ISSN 0788-6624

SISÄLLYS

Paljonko on kaksi plus kaksi?	1
Uutissatua	2
Väitös yritysten tilinpäätöstietojen informaatioisällöstä	6
Konkurssin "varoitus-signaalit" vaihtelevat yrityksittäin	8
Naistutkimusta tanskalaisittain	9
Tanskalaisille johtajille on sosiaalisuus tärkeää - briteille työnteke	10
Venäjän harrastus johti oikeus- informatiikkaan	12
Oikeusinformatiikka Vaasan yliopistossa	13
Tutkimus julkisen ja yksityisen sairaalan motivaatiokulttuureista	15
Eurooppaan ei mennä kerjäämään	17
Alueelliset haasteet tulevassa Euroopassa	18
Wärtsilä Dieselin kansainvälistymisen vaiheet	20
Onko eurohuuma sokaissut suomalaiset?	22
Aluekehittämisen haasteet ja mahdollisuudet Euroopan yhteisön aluepolitiikassa	24
Vaasan yliopisto keihäänkärkenä Länsi-Suomen osaamiskeskuksessa	26
Pohjoismainen yliopisto	28
Elintarvikeala muutospaineessa	29
Vaasan yliopisto - kielikylpyopettajien ja -tutkijoiden kohtauspaikka	30
Turha tekeminen turhauttaa - hyötykäyttö hyödyttää!	32
Vaasan yliopisto ja "käytännön elämä"	33
Taitelija tieteen ihmemaassa	34
Matkoilta	35

Paljonko on kaksi plus kaksi?

Vastaus otsikossa esitettyyn kysymykseen on niin triviaali, että jo peruskoulun ensiluokkalainen tuntee sen lukuvuoden tässä vaiheessa. Mutta peruskoululaisen tuntema vastaus, neljä, on vain yksi mahdollisuus monista. Matemaatikko täsmentää heti kysymystä ja siitä seuraavaa vastausta. On totta, että tavanomaisessa 10-lukujärjestelmässä pätee $2 + 2 = 4$, mutta esimerkiksi loogisesti yhtä pätevässä 4-lukujärjestelmässä onkin $2 + 2 = 10$. Tieteistä täsmällisin, matematiikka, tarjoaa kysymykselle monta - tehdyistä alkuvalinnoista riippuvaa - oikeaa vastausta. Entä sitten soveltavissa tieteissä? Kun esitän otsikkokysymyksen professorikollegalle, joka edustaa liiketaloustiedettä, erityisesti laskentatoimintaa, hän vastaa kysymykseen vastakysymyksellä: paljonko haluat sen olevan? Vastauksellaan hän haluaa viestiä, että yrityksen laskentatoimen tuottama informaatio voi vaihdella sen mukaan, esitetäänkö informaatio yrityksen johdolle, verottajalle vai muille ulkoisille sidosryhmille.

Miten tieteellistä pätevyyttä edellyttävään virkaan saadaan valittua hakijoista paras mahdollinen? Ulkopuoliset asiantuntijat arvioivat ensin hakijoita ja asettavat heidät mieleiseensä paremmuusjärjestykseen. Asiantuntijoiden näkemyksissä on tavallisesti eroja, mutta useimmiten heidän listoistaan voidaan päätellä tietty yleisuunta: esimerkiksi hakija A näyttää saavan voimakkaimman kannatuksen. Virkaesityksen tai ehdollepanon tekevä elin (esim. tiedekuntaneuvosto) yhdistää omassa päätöksenteossään asiantuntijalausuntojen tuloksen, oman asiantuntemuksensa, tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat, subjektiiviset näkemykset jne. Lopputuloksena voikin olla, että hakija B saa tässä vaiheessa suurimman kannatuksen. Nimittävä viranomaisena (tasavallan presidentti, yliopiston kansleri tai hallitus) käyttää niinkään omaa harkintavaltaansa ja voi päätyä ratkaisussaan esim. hakijaan C. Kuvitteellinen esimerkki ei toki edusta virantäyttöprosessin normaalia kulkua, mutta ei ole tuntematon harvinaisuuskaan.

Entä mikä on Suomen paras yliopisto? Yhtenä osana Professoriliiton teettämässä professoritutkimuksessa oli kysymys, jossa tasavallan päättäjiä pyydettiin nimeämään Suomen yliopistoista ja korkeakouluista viisi parasta ja korkeatasoisinta. Subjektiivisiin mielikuviin perustuvat vastaukset antoivat odotetunlaisen tuloksen. Korkeakoulut sijoittuivat - muutamien vähäisin poikkeamin - koon ja iän mukaiseen järjestykseen: Helsingin yliopisto ja teknillinen korkeakoulu olivat selvästi kärjessä, Vaasan ja Lapin yliopistot peräpään valvojina.

Myös Opetusministeriö on arvioinut kuluvan vuoden aikana korkeakoulujen toimintaa. Osa ensi vuoden määrärahoista saadaan toiminnan tuloksellisuuden perusteella. Tuloksellisuusmäärärahaa jaettiin 5-7 korkeakoululle kultakin seuraavalta toiminta-alueelta: tutkimus, peruskoulutus, jatkokoulutus, aikuiskoulutus ja kansainvälistyminen. Tässä mittauksessa Vaasan yliopisto menestyi erinomaisesti. Perus-, jatko- ja aikuiskoulutuksen tehokkuudesta koostunut tuloksellisuusmääräraha oli suuruudeltaan listan kärkipäässä, budjetin kokoon suhteutettuja tuloksellisuusrahoja tarkasteltaessa Vaasan yliopisto oli suorastaan ensimmäisenä.

Onko Vaasan yliopisto siis maamme huonoin vai paras korkeakoulu? Kokonaisuutena tarkasteltuna ei varmaankaan kumpaakaan. Kun sen sijaan rajataan tarkastelu tiettyyn toimintoon tai suoritetaan tarkastelu tietyistä suppeasta näkökulmasta, saadaan valituista kriteereistä riippuen erilaisia tuloksia. Me yliopistossa uskomme toimintaamme ja siinä saavuttamiimme tuloksiin. Sen sijaan meillä on vielä paljon tehtävää siinä, että saamme nämä asiat laajasti tunnetuiksi ja tunnustetuiksi.

Joulunajan juhlapyhien ja vuoden lopun lähestyessä kiitän yliopiston henkilökuntaa ja opiskelijoita sekä yliopiston ystäviä ja tukijoita vuoden mittaan yliopiston hyväksi tekemästänne arvokkaasta työstä. Samalla toivotan kaikille Vaasan yliopistolehden lukijoille rauhaisaa joulunaikaa ja hyvää tulevaa vuotta 1994.

Ilkka Virtanen